

**Tröst - en gåva
som inte kan ges, bara tas emot**

Marianna Agetorp

Omslagsfoto: Stig Sandelin

© Marianna Agetorp

© Förlag: Viridita 2013

*"Allt är mycket osäkert,
och det är just det som lugnar mig"*

Too-ticki i *Trollvinter*
av Tove Jansson

Det finns i vår värld en obeskrivbar, åtråvärd vacker pärla. Alla har någon gång sett, anat eller upplevt den i ett blixtrande kort eller längre ögonblick. Ofta allt för kort, men det har ändå öppnat upp för en lockande längtan och lidelse, för att ännu en gång få se denna pärla.

Nästan som om pärlan hade varit ett ansikte som man innerst känt igen och som om det ansiktet också känt igen vårt eget.

Allt det skönaste som människan skapat har kommit ur denna svårfångade längtan.

Många har tiderna igenom sagt sig ha funnit denna pärla. Andra har sagt sig fått se den i dess djupaste hemlighet och nu vet allt om dess storhet, dess glans och kärna. Otaliga böcker har skrivits om den och vägen till den har utforskats, förklarats och beskrivits med skiftande ord.

Ett ord av tröst kan vara en pärla, likaså ett möte. Den vackraste pärlan bär var och en av oss inom oss. Vi behöver inte leta utanför oss själva, men se den gudomliga pärlan i oss själva och i varandra.

Kanske är tröst, sorg - som blivit till pärlor

Skimmer

Det som skimrar mest i livet
det är inte rikedom
Det som skimrar finns i ögon
hjärtan och i leenden

Det som skimrar mest i världen
det är minnen
som det lyser om
varma händer
vackra ord
Det är guld det skimrar kring

Det som skimrar mest i livet
är som solen i april
gratis äkta fritt och öppet
som en famn att krama om

Sätt i guldrum allt som andas
kärlek skönhet och en gnutta tröst
Skogen barn och vackra drömmar
allt som lockar oss till lyst

Guldägget

Ställ Dig på trappan
av ditt livs hus
Nyss gick du ur rummet
där du föddes
I alla rum där du tänt
livets lampa för att finna dig själv
vindlar din röda tråd
In igenom rummen
genom ditt liv

Dina sista rum
Beroende av andra
Nystar du förgäves
Livstråden är på väg att ta slut
Men guldägget i dess mitt
är ditt
Som solen i april
Och det kan ingen ta ifrån dig.

Vinden

Vinden som så sällan får ro, letar sig in i öppna
hjärtan där sorgen legat ihoprullad alltför länge.
Vinden väcker och jagar ut, hänger upp tomma
trådar av ljus där tröstens pärlor fäster stjärnstoft
och tårar som blivit överflöd.
sången om sorgen är så lekande vacker att fåglarna
tystnar och floderna stillnar och drömmarna föds.

Uppehållande punkt

Min mjukaste ömmaste punkt bär jag under mina
fotsulor. I valvet som bär upp mig som skyddar
den punktens centrum
och jag går och går över världens golv
och bär under mig en punkt där min sårbarhet vi-
lar. Jag bär den med mig och den bär mig.

Sorgen

Sorgen måste du ensam bära
tung och ständigt närvarande

Du kan lägga den i gräset

vila den i blåklockan

svalka den i bäcken

Hänga av den en stund i linden

låta den klättra i vinrankan

vagga den till ro i kvällsvinden

Den åldras något

försvagas något

och du själv växer i dess skugga

Ur Mariannas boksamling "Som en röd tråd"

För den som redan har allt

Tröst finns att få, för den som redan har allt och
insett att det inte är nog.

Trösten är tomhetens längtan, den kupade hand
som själen håller upp emot vardagens flackande
ögon.

Tröst är det sår där pärlor slipas och där smärtans
sten omvandlas till ljus.

Men du måste komma tomhänt och gå sakta.
Så är trösten en gåva som inte kan ges. Bara tas
emot.

Skilda vägar

Vi går skilda vägar nu
vet inget om vägen framåt

Jag höll din hand
nu håller sorgen min
du går inte
du stannar kvar någonstans
fast jag lämnat dig

Vi går skilda vägar nu
fast jag mest stapplar fram
vad har jag kvar mer än min ensamhet
goda minnen blir till tårar
svåra minnen svider än
vägen är en snårig skog

Vi går skilda vägar nu
jag söker rastplatser bland mina tankar
och en öde ö dit jag kan hämta
styrka för mitt eget liv
Jag går min egen väg

Så naken

Vid varje sår i min själ
planterar en ängel en taggig ros
Den blommar inte året om
bara de dagar och nätter
då jag vågar gå in i mitt vankelmod
så naken att huden ännu förmår
bära den smärta som rispade dess språk

Osynlig hand

Vem vill bli ledd om man kan gå själv
Visa mig en osynlig hand
som jag kan hålla i så jag kommer rätt
eller åtminstone framåt
Jag orkar inte längre vandra vill

Det är då livet kan börja

När du skrivit ditt sista brev
när du tappat ditt sista hopp
när du prövat alla vägar
när du tömt ditt sista glas

*- Det är då livet kan börja. För det är då du vet du
är ensam – bara du kan leva ditt liv.
Ingen annan, ingen annan planet har plats nog
som räcker för dig.*

När du skrivit ditt sista brev
när du tappat din röda tråd
när du nynnat din sista sång
när du stängt din sista dörr

*- Det är då livet kan börja.
För det då du vet du är ensam –
bara du kan skriva ditt liv. B
ara du har pass till din styrka,
bara du vet ditt rätta namn.*

När du ätit din sita måltid
när du rott över livets hav
när du tappat de sista orden
när du släkt alla levande ljus

*- Det är då livet kan börja.
För det är då livet kan börja.
Bara du kan skriva ett nytt.
Det sista brevet är aldrig skrivet.
Din första dag den är nu.*

Tiden

Mjuka yllebroderier av snö
samlar stjärnfallen
från natten som gått
och på vingliga ben börjar
en ny dag
vandra mot kväll

Jag håller den i handen
Jag tror att det är jag som bär tiden
Men tiden är som sockervadd
och dagen som en dröm
Det är jag som uppehåller dagen
men bara min

Tiden är en lampa med svagt ljus

Jag är vi

Ingen mer än jag själv
måste alltid stå upp för mig
vara mig själv
älska mig själv och stå ut med mig
Om jag än välts omkull
splittras
Sargas
går sönder
skall jag alltid säga
Du och jag – är allt jag har
och det är stort och vackert.

Så är min sorg

Som när en far förgäts av sin dotter
som när en mor tar avstånd från sina barn
som när fågelns ägg aldrig kläcks
som när blomman aldrig får slå ut
så är min sorg
Min enda tröst är
Jag har mig själv.
Jag lever.

Lämnat Gud

Den som lämnat Gud
har inget att frukta
bara den som lämnat sig själv
valt allt annat före
gått andras vägar
sökt andras ensamrätt

Därför tar jag själens spruckna krus
och ser att allt inte är sprucket
allt kan användas på nytt
till nytt
till något annat

Den stora tröttheten

Vägen till den stora tröttheten
är kantad av så många ord
så många möten
så många till er *tjänst*
Vägen till den stora tröttheten
går via detta *vill nog andra ha*
så här måste man nog göra
detta måste till
ingen annan kan göra det
Vägen till
den stora tröttheten går
genom tankeskogen av att
jag duger inte
det duger inte
bara detta också
sen
måste bara först
göra slut på mig.
Men nu får det vara nog!

Slipas

Javisst slipa mig gärna
nöt bort mina kanter skavanker
och falska föreställningar
men låt mig få andas mellan
svallvågorna
Bronsålderssol
Den röda bronsålderssolen
färgar morgonen röd
tiden föder bronsåldersdrömmar
medan den faluröda väggen
talar samma språk
sjunger i samma ton
som himlen talar
med pigment i jorden
Den röda vallmon sjunger samma sång
när tåget tar mig mot civilisationen
Bronsålderns röda drömmar
talar samma språk
Då överlevnad
nu kallar jag det kärlek

Öppen flod

I dag var skogen som en öppen flod
som rann upp genom min svaga kropp
gav mig modet att gå några steg till
och möta nattens grå smekning
likaväl som avskedet
jag alltid fruktat

Brev

Jag sparar alla brev livet sänt mig
hörde jag mig själv säga
Det är inte sant
de med guldkant gav jag åt nån annan
trodde inte de var till mig
de med smärtrådar la jag i elden
de med vassa kanter
skär jag mig ännu mot
de med sorgkant la jag i fickan

Jag måste sända mig nya

På fotografiska

Jag bevarar dig
jag beskyddar dig
för din sårbarhetsskull
för att du låter sorgen
vara närvarande mellan gångstenarna
för att du vandrar med undfallenhet i väskan
men inte nyttjar den
jag bevarar dig
för att dina gamla byggställningar får vittra sönder
utan din huskropp
som var dömd att byggas
Jag bevarar dig för att du låter hatet blekna
i ditt mörkrum

Tårar

Regndroppar tårar och havets enorma kraft
talar samma språk
Det MÅSTE fram ut igenom
ytor stränder
hårda jordskorpor och berghällar
och oupphörligt
smeka smeka
slipa slipa
det hårda till glänsande liv
Doft och salt
Ställer fram den vackraste soppskålen
och i dess mitt
samlar jag flyende doft av schersminen
saltet jag tappade vid spisen
några bokstäver jag inte lyckades sammanfoga till
ord
och tårarna som föll i fjol
Ett underligt träd växte upp
ur dess mitt
medan jag sen låg och sov

Ord av tröst

Ja det är verkligen för långt mellan orden
Det finns inget längre som binder dem samman
Jag lyfter och konkar och bär
Staplar i högar
hänger upp samlar
och sopar upp dem
från golvet
Var är du
här är jag
Bakom dina vingar hör jag sus
av nya ord som strömmar mot mig
Ord av tröst

Bara den som hör mig

När allt rasar samman. När olyckan väller in finns
inget du kan hålla dig till, ingenting.
Tingen kan vi inte hålla oss till, inte byggnader,
inte strukturer, inte ens naturen är barmhärtig.
Även Moder Jord vacklar i sina grundvalar. Det
människohänder byggt upp kan vi inte hålla fast
vid,
inte oron, inte rädslan eller sorgen.
Bara den kärlek vi vårdat, längtat och drömt kan
hjärtat hålla sig till. Bara den som hör mig till är
mig anhörig, bara den som är jag, kan jag hålla
om, bara kärleken håller om, kan vi hålla om, bli
omhållna av.

Till spillo

Jag ger mig själv till spillo nu
och ingår i den spillra som måste skapa nytt
till nya byggnader av värk och livsverk

    som avtar när du tröstar mig

Jag ger mig själv till spillo
och låter novembersolen mana fram

    min innersta bön som fåglarna
hämtar vid mitt utskänkingsställe

    solrosfrön till nya soliga dagar

    för härdad hud som tål allt

    utan att låta tiden ha sin gång

Jag ger mig själv till spillo nu

Och låter tiden leka alla mina

    sår och ser jag har ett språk

    som jag inte lärde tala

utan den tystnad som gråtits under mina broar

    jag ger mig själv till spillo nu

Bortom och nära

När det ofattbara når oss

    kan vi bara stilla oss

    Allt annat tar av det

        som är kvar

    Låt pupillen vidga sig

    bakom slutna ögonlock

    låt nya bilder träda fram

    okända bortom nära

Presens

Innan gryningen
har ljuset inga spår i mörkret
bara skyfall av mörker som
inte vill skrämma dig
Sätt nuet på alltets piedestal
och låt presens vara nog

Som ökensand

Fraktgods långt bortifrån når oss
som ökensand i stormen
bilder själen måste orientera sig i
och tårarna väter dem
som om vi alltid
inget annat kan
än att spegla vår egen sorg

Vågen

Den stora vågen är inte ute efter oss
den bara rullar in som
solen över stranden
som stormen över vetefältet
som sorgen över själen
som ljuset över mörkret
som pennan över arket
som framtiden
över tidens åkersådd

På barken skriver tiden

Trädbeskyddad sover jag
i skuggan av det stora allvaret
lövregnet upphör och knopparna
tar all kraft för att växa till
på barken skriver tiden
nya noter som ljuder
endast vid beröring

Vart går du

Vart går du när stegen stannat
vart går du när vägen ebbat ut
vart går du när kraften lagt sig
vart går du när vägen
byter riktning och går mot dig
när diken vid sidan av
kommer ifatt dig
vart går du när vinden inte följer dig
när stegen efter dig tystnar
när skyltarna gapar tomma
vart går du med dig själv
när murbruket i fasaden
faller från dina händer
Vem går dig steglöst
närmre inåt källans rum

Havet

Havet har inga årstider
bara den vilda brusande sången
som vi helst inte vill höra
i dess fulla kraft
Vattendropparna tänker inte med tid

Lågan som flämtar

Det finns ingen katastrof större
än att förlora sitt hopp
än att förlora drömmen
som flyter genom världssjälen
och att förlora den gnistan
du bär i tårvätta händer
Men gläd dig och våga tro
Den kan inte försvinna
bara modfällas
som träden om hösten
Andas och blås på den
med ditt innersta ja
andas andas andas
och friden får lågan som flämtar
att åter ta liv

Vad blev vi av

Salt vatten Moder Jords tårar
rullar in över vår värld
blandas med våra tårar
vår nöd vår ångest vår skuld
vad blev vi av
vi som trodde oss se så långt
vi som ville förändring nu
vi som aldrig mer skulle ge oss
vi som vet vad naturen tål
vi som vaktar helvetets portar
vi som sörjde vår delaktighet
vi som visste svarets fråga
vad blev vi av
vi som höll i fjärrkontrollen
var blev vi av

Dörren är reglad

Beskyddade av bron
mellan solen och månen
av vetenskapen som bygger
av luft det som vinden kan utplåna
Det mörka flödet som inte syns
är kanske verkligare än det vi vet
Golvbrädorna är byggda av
grafiska korthus
som vi går på med tankar av stål
och nödutgången blinkar
guldförgylld
men dörren är reglad av tid

Älska dig

Älska dig själv och alla dina åldrar inom dig
Älska Din smärta din sorg och din bländande
framgång
Älska solkatterna som speglats mot väggen

Prisman du slipat i ensamhet
Älska din hjälplöshet och barnet inom dig
som med tro och kraft vågar ta nya kliv
Älska det livshjul som rullar och rullar
Dess centrum som är du, dess vidd som är du
Älska din brist, allt ogjort
älska axet som mognar till skörd.
Älska

Skrin av sorg

Begrav inte stjärnstoftet
bakom dina läppar
låt varje nedfall fastna
på dina fjärilsvingar
som ett heligt skrin av sorg
med två kamrar
är ditt hjärta
Låt alltid glädjen
bo jämsides

Nu

Tyngdlagen borrar sig ned
genom jordskorpan
sömmar tidsavlagringarna
för att vi skall se skillnaden
mellan nu och nu

Höra ihop

Vilsna vilopauser
som letar leverfläckar på åldrad hud
samband mellan enhet och helhet

Vi kan bara finnas till
genom att höra ihop

Mellanrum

Jorden är ingen öde ö
det finns inga svarta hål
bara mellanrum mellan världar
och mellan mål
för att förstå det ofattbara
ta in det oändliga
omfatta det obeskrivliga
och lyssna till en ton
som ännu ingen har sett

Likt duvor

Andäktigt likt duvor
sänds orden över haven
längs de bebodda stränderna
människor skakar händer
skakar ord ur sina kläder
och bor i din gråt
innanför ditt hjärta
Så nära är alla
när sorgen slipat bort
tillvarons tröga trösklar
Guldram runt spegelbilden
glömmer människan i dess mitt
människan i sin mitt
glömmer guldramen i sitt VARA.

Sorgen

Sorgen måste du ensam bära
tung och ständigt närvarande
Du kan lägga den i gräset
vila den i blåklockan
svalka den i bäcken
Hänga av den en stund i linden
låta den klättra i vinrankan
vagga den till ro i kvällsvinden
Den åldras något
försvagas något
och du själv växer i dess skugga

Osynlig hand

Vem vill bli ledd om man kan gå själv
Visa mig en osynlig hand
som jag kan hålla i så jag kommer rätt
eller åtminstone framåt
Jag orkar inte längre vandra vill

Slipas

Javisst slipa mig gärna
nöt bort mina kanter skavanker
och falska föreställningar
men låt mig få andas mellan
svallvågorna

Så är min sorg

Som när en far förgäts av sin dotter
som när en mor tar avstånd från sina barn
som när fågelns ägg aldrig kläcks
som när blomman aldrig får slå ut
så är min sorg
Min enda tröst är
Jag har mig själv.
Jag lever.

Den stora tröttheten

Vägen till den stora tröttheten
är kantad av så många ord
så många möten
så många *till er tjänst*
Vägen till den stora tröttheten
går via detta *vill nog andra ha*
så här måste man nog göra
detta måste till
ingen annan kan göra det

Bronsålderssol

Den röda bronsålderssolen
färgar morgonen röd
tiden föder bronsåldersdrömmar
medan den faluröda väggen
talar samma språk
sjunger i samma ton
som himlen talar
med pigment i jorden
Den röda vallmon sjunger samma sång
när tåget tar mig mot civilisationen
Bronsålderns röda drömmar
talar samma språk
Då överlevnad
Nu kallar jag det kärlek

Brev

Jag sparar alla brev livet sänt mig
hörde jag mig själv säga
Det är inte sant
de med guldkant av jag åt nån annan
trodde inte de var till mig
de med smärtrådar la jag i elden
de med vassa kanter
skär jag mig ännu mot
de med sorgkant la jag i fickan

Jag måste sända mig nya

Doft och salt

Ställer fram den vackraste soppskålen
och i dess mitt
samlar jag flyende doft av schersminen
saltet jag tappade vid spisen
några bokstäver jag inte lyckades sammanfoga till
ord
och tårarna som föll i fjol
Ett underligt träd växte upp
ur dess mitt
medan jag sen låg och sov

När allt rasar samman

När olyckan väljer in
finns inget du kan hålla dig till, ingenting.
Tingen kan vi inte hålla oss till
inte byggnader inte strukturer
inte ens naturen är barmhärtig.
Också Moder Jord vacklar i sina grundvalar
Det människohänder byggt
kan vi inte hålla fast vid
inte oron inte rädslan
eller sorgen
Bara den kärlek vi vårdat
längtat och drömt
kan hjärtat hålla sig till
Bara den som hör mig till
är mig anhörig
bara den som är jag
kan jag hålla om
bara kärleken håller om
kan vi hålla om
bli omhållna av

Tröstesiluett

Hör omärkligt
hur solens allra första strålar
letar sig över skogskanten
längs fönsterspröjsarna
in förbi min axel
och kastar ljusbilder
på min vita kakelvägg

Talar förtroligt om ljus
mitt i mörkrets
novembergarderober
och om skuggor som är
skönare
än verklighetens hårdhet

Tecknar en sista tröstesiluett
åt mitt inre
Försvinner sedan på tå
ut ur rummet
och letar frostpärlor
på grönklädda stenar

**Tack till alla som vandrat med mig
längs livsvägen.**

Marianna Agetorp